

**week
van de
lentekriebels**
Sensoa

Mijn wens, mijn grens

Werken rond grenzen en
wensen bij 12- tot 14-jarigen

Inhoud

	Inleiding	3
1	Aanrakingen	5
	1.1 Lichaamscarrousel	6
	1.2 Lastig of fijn?	7
	1.3 Aanrakingen	8
	1.4 Oké of niet?	9
2	Communicatie	10
	2.1 Versierschool	11
	2.2 Liefste (s)expert	12
	2.3 Mijn lief zegt	13
	2.4 Hoe zeg ik het?	14
3	Hulp vragen	15
	3.1 Zoek de juiste organisatie	16
4	Online	17
	4.1 Zelftest	18
	4.2 Stellingenspel	19
5	Bijlages	20
	Bijlage 1: Werkblad 'Lichaamscarrousel'	21
	Bijlage 2: Werkblad 'Lastig?'	22
	Bijlage 3: Werkblad 'Aanrakingen (man)'	23
	Bijlage 3: Werkblad 'Aanrakingen (vrouw)'	24
	Bijlage 4: Werkblad 'Overzicht criteria'	25
	Bijlage 5: Werkblad 'Flirttest'	26
	Bijlage 6: Werkblad 'Liefste (s)expert'	29
	Bijlage 7: Werkblad 'Mijn lief zegt'	31
	Bijlage 8: Werkblad 'Hoe zeg ik het?'	32
	Bijlage 9: Werkblad 'Zoek de juiste organisatie'	33
	Bijlage 10: Oplossingen 'Zoek de juiste organisatie'	35
	Bijlage 11: Werkblad 'Zelftest'	37
	Bijlage 12: Werkblad 'Stellingenspel'	38

Redactie: Katelijn Gijssels en Tara De Laet

Elindredactie: Katelijn Gijssels

Inhoudelijk advies: Julia Day en Erika Frans

Opmaak: Volta

V.U.: Chris Lambrechts, F. Rooseveltplaats 12 bus 7,
2060 Antwerpen

Versie: oktober 2019

Een uitgave van Sensoa vzw
© 2019 Sensoa

Toestemming is vereist voor overname van de teksten,
op welke wijze ook.
Met steun van de Vlaamse Minister bevoegd voor het
Gezondheidsbeleid.

Inleiding

Jongeren zijn volop bezig hun eigen grenzen en die van anderen te ontdekken. Dat gaat niet altijd even makkelijk. Aangeven waar jouw grens ligt, reageren op grenzen van een ander ...

Met deze bundel vol werkvormen hopen we je te motiveren om hierrond aan de slag te gaan. Per werkvorm zijn er specifieke lesdoelen geformuleerd, dit kan je helpen de juiste werkvorm te vinden voor de behoeftes van jouw groep. Verder hebben we de werkvormen ook opgesplitst in vier thema's:

- Aanrakingen
- Communicatie
- Hulp vragen
- Online

Meestal is het seksueel gedrag dat jongeren stellen of meemaken oké. Soms kan het echter ook grensoverschrijdend zijn. Om te bepalen of een seksuele situatie oké is of niet gebruiken we de zes criteria van het Vlaggensysteem. Door middel van de oefeningen in deze bundel worden jongeren zich meer bewust van (enkele van) deze criteria. Zo willen we ervoor zorgen dat zij een beter zicht krijgen op wanneer een seksuele situatie (niet) oké is. De criteria zullen dan ook in meerdere oefeningen aan bod komen of ondersteuning bieden. Meer informatie over het Vlaggensysteem of extra voorbeelden van situaties om met je klas te bespreken kan je vinden op www.vlaggensysteem.be.

Door voorbeeldsituaties voor te leggen aan de leerlingen en hun mening hierover te vragen, zullen de leerlingen meestal al heel wat zaken aanhalen die dichtbij onderstaande criteria liggen. We raden dan ook steeds aan om vanuit hun antwoorden tot onderstaande criteria te proberen komen.

De zes criteria die we gebruiken om een seksuele situatie in te schatten zijn:

- 1 Toestemming:** beide personen geven een 'ja', maken duidelijk dat ze akkoord zijn.
- 2 Vrijwilligheid:** er is geen sprake van druk, dwang of chantage.
Vraag hen zelf na te denken over voorbeelden van dwang of druk (groepsdruk, fysiek geweld, "als je mij graag ziet dan doe je dit toch", afpersing). Soms is er wel een 'ja' maar is die eigenlijk onder druk gegeven.
- 3 Gelijkwaardigheid:** beide personen zijn ongeveer even oud en er is geen machtsverhouding tussen beiden.
Vraag hen na te denken over situaties waarbij macht een rol kan spelen (leerkracht-leerling, scoutsleider-lid ...).
- 4 Ontwikkeling:** het gedrag is typisch en aanvaardbaar voor de ontwikkelingsfase. In jongerentaal: "Je voelt je er echt klaar voor!".
Wil je meer lezen over welk gedrag passend is voor welke leeftijd? Neem dan een kijkje naar [de normatieve lijst](#).
- 5 Context:** het gedrag houdt rekening met de omgeving en stoort of choqueert niemand. Denk maar aan het verschil tussen porno kijken in je slaapkamer versus porno kijken op school.
- 6 Zelfrespect:** het gedrag veroorzaakt geen fysieke, emotionele of psychische schade aan de persoon zelf.

Tip: Er is een handig ezelsbruggetje voor de eerste 3 criteria. Alle criteria zijn belangrijk, maar de eerste 3 criteria wegen iets zwaarder door en zijn heel belangrijk bij seksueel gedrag. Het is dus zinvol dat jongeren deze drie criteria zeker onthouden. Je kan deze samenvatten via het ezelsbruggetje 'TGV'.

'TGV', een hogesnelheidstrein ... Net als een hogesnelheidstrein wil je er vaak zo snel mogelijk invliegen. Je wil seksuele handelingen stellen, online of offline en dat is helemaal oké. Maar, voor je erin vliegt check je best even of de TGV oké is. Ben je zeker? Ga er dan voor! Twijfel je? Ga op de rem staan en zoek het even uit, of doe het gewoon niet.

Wil je meer lezen over het thema seksueel grensoverschrijdend gedrag? [Bekijk hier enkele belangrijke feiten en cijfers.](#)

1 Aanrakingen

Materiaal

- zie bijlage 1 voor het werkblad 'Lichaamscarrousel'
- eventueel zelf te voorzien: enveloppes

Doelstellingen

De leerlingen:

- ervaren hun grenzen in lichamelijkheid;
- beseffen dat aanrakingen oké zijn als je dit allebei wil.

Werkwijze

De groep wordt in een binnen- en buitenkring opgesteld, zodat er paren ontstaan.

Leg uit dat deze oefening gaat over voelen waar de grens ligt, en dat ze dus enkel de opdracht mogen uitvoeren als het 'oké' aanvoelt. Het is dus belangrijk dat ze bij zichzelf en de ander checken of het oké is.

Deze werkvorm kan je zowel in groepjes als klassikaal uitvoeren:

- Per groepje: Elk duo ontvangt een enveloppe met opdrachten in. Ze nemen een kaartje uit de enveloppe en lezen de opdracht. Ze beslissen samen of ze deze opdracht willen uitvoeren. Als één van beiden dit niet ziet zitten, gebeurt het niet. De ander moet dit respecteren.
- Klassikaal: De leerkracht nummert de opdrachten van 1 tot 10 en laat leerlingen om beurten een cijfer zeggen. De bijhorende opdracht wordt dan voorgelezen en alle leerlingen bespreken, in hun duo, of ze zich comfortabel voelen deze uit te voeren. Als één van beiden dit niet ziet zitten, gebeurt het niet. De ander moet dit respecteren. Zich excuseren of verantwoorden is hierbij niet nodig.

De paren worden driemaal doorgeschoven. De begeleider kan ook meedoen.

Nabespreking

Besprek met de volledige klas hoe de oefening verliep. Je kan hiervoor volgende vragen gebruiken:

- Zijn er veel of weinig opdrachten uitgevoerd?
- Was het moeilijk om grenzen te stellen? Waarom? Wanneer?
- Waren jullie het altijd eens over wat je wel of niet wou doen?
- Zou je meer/minder opdrachten doen als je deze oefening moest uitvoeren met één van je ouders? Wat met een compleet vreemd persoon?
- Indien de begeleider heeft meegedaan: Was er een verschil bij de begeleider?
Het kan soms moeilijk zijn als iemand een machtspositie heeft om te zeggen dat je iets niet wil doen. Deze boodschap kan je meegeven bij het bespreken van deze vraag.

BRON: JE ZOU ER AIDS VAN KRIJGEN

Materiaal

- zie [bijlage 2](#) voor het werkblad 'Lastig of fijn?'
- eventueel zelf te voorzien: rode of groene kaartjes

Doelstellingen

De leerlingen:

- weten welke aanrakingen ze leuk of niet leuk vinden;
- kunnen op gepaste wijze laten merken dat ze een aanraking leuk of niet leuk vinden;
- weten welke signalen erop wijzen dat iemand een aanraking leuk of niet leuk vindt.

Werkwijze

Leerlingen vullen individueel het werkblad in. Nadien wordt klassikaal overlopen welke situaties als lastig of fijn worden aangekruist. Dit kan bijvoorbeeld door de leerlingen een groen (fijn) en rood kaartje (lastig) te laten omhoog steken, of door de leerlingen zich te laten verplaatsen in de ruimte (bv. links = fijn; rechts = lastig).

Nabespreking

- Waarom vind je een aanraking lastig?
- Waarom vind je een aanraking fijn?
- Hangt dit af van de situatie? Van wie de persoon is die je aanraakt?
- Hoe laat je merken dat je een aanraking lastig vindt?
- Hoe laat je merken dat je een aanraking fijn vindt?
- Hoe merk je bij een ander dat die een aanraking lastig vindt?
- Hoe merk je dat de ander een aanraking fijn vindt?

BRON: GOEDE MINAARS - SENSOA

Materiaal

[zie bijlage 3](#) voor het werkblad 'Aanrakingen'

Doelstellingen

De leerlingen:

- weten welke aanrakingen ze fijn en niet fijn vinden;
- weten dat ze zelf mogen beslissen wie er hun lichaam aanraakt;
- kennen hun eigen attitudes t.a.v. aanrakingen;
- weten dat grenzen bij aanrakingen kunnen verschillen van persoon tot persoon.

Werkwijze

De leerlingen krijgen een silhouet van een menselijke figuur waarop ze volgende zaken aanduiden met een kleur:

- Waar mogen mijn ouders mij aanraken? Groene bollen/kruisjes
- Waar mogen mijn zussen of broers mij aanraken? Oranje bollen/kruisjes
- Waar mogen mijn vrienden mij aanraken? Gele bollen/kruisjes
- Waar mag mijn lief me aanraken? Blauwe bollen/kruisjes
- Waar mag iemand die me niet zo goed kent me aanraken (bv. de burens, de vrienden van je ouders)? Paarse bollen/kruisjes

Nabespreking

Leg de figuren van de leerlingen bij elkaar. Als je een grote klasgroep hebt, kan je best opsplitsen in twee groepen. Bespreek volgende vragen:

- Is er een bepaalde kleur dominant? Wat betekent dit?
- Is er een verschil voor jou tussen aanrakingen van je mama of je papa? Waarom?
- Zijn er (grote) individuele verschillen? Waarmee hebben die te maken? laat leerlingen toelichting geven indien zij dit wensen.
- Zijn er grote verschillen tussen de tekeningen van de jongens en die van de meisjes? Waarmee hebben die te maken?
- Heeft iedereen dezelfde grenzen? Zijn deze (ongeschreven) regels overal in de wereld identiek?
- Hoe kan je duidelijk maken aan iemand dat je niet wil aangeraakt worden?
- Welke zaken kan je hieruit afleiden m.b.t. aanrakingen?

BRON: WERKGROEP GOEDE MINNAARS - CGSO TREFPUNT

Materiaal

- 5 tekeningen van het Vlaggensysteem per leeftijdscategorie (je kan deze vinden op www.vlaggensysteem.be)
- zie bijlage 4 voor het werkblad 'Overzicht criteria'
- dopjes/pionnen/knopen

Doelstellingen

De leerlingen:

- hebben inzicht in welk soort seksueel gedrag grensoverschrijdend is;
- hebben een idee van de argumenten (criteria) om die inschatting te maken;
- kunnen uitleggen waarom dit criterium belangrijk is.

Werkwijze

Leg de criteria van het Vlaggensysteem uit aan je klas (zie '[Inleiding](#)'). Indien de zes criteria te moeilijk zijn, kan je werken met de TGV. Verduidelijk deze criteria door ze, samen met je leerlingen, toe te passen op een voorbeeldsituatie.

Nadien vraag je aan de leerlingen om op het werkblad steeds een dopje, pion, of knoop te leggen bij het criterium afhankelijk van hoe ze denken dat dit van toepassing is op de situatie. Ze kunnen kiezen uit "oké" (groen) of "niet oké" (rood). Er staan in de rechterkolom enkele aandachtspunten bij 'Opgelet!' die kunnen helpen om de juiste keuze te maken.

Bespreek per situatie hoe je kan merken of een bepaald criterium gerespecteerd is en geef extra uitleg indien nodig.

BRON: SENSOA

2 Communicatie

Materiaal

[zie bijlage 5](#) voor het werkblad 'Flirttest'

Doelstellingen

De leerlingen:

- weten dat je op verschillende manieren kan flirten;
- weten dat er verschillende manieren zijn om een 'ja' te vragen.

Werkwijze

Voor deze oefening werken de leerlingen per twee. Om de beurt stellen ze elkaar een vraag en geven ze elk op hun eigen test hun antwoord. Na het invullen van de flirttest kunnen ze bij de [oplossing](#) zien welk flirttype zij zijn. Daarna maak je groepjes van de leerlingen, per flirttype, voor de nabespreking.

Nabespreking

Elke groep gaat opzoek naar enkele goede manieren "Hoe ga je opzoek naar een 'ja'?" bij het flirten. Doe deze denkoefening zowel voor online flirten als voor offline flirten. De versiertips worden later in de grote groep gebracht.

Begeleidingsvragen bij deze nabespreking zijn:

- Herkennen de leerlingen zichzelf in het flirttype?
- Wat zijn de voor- en nadelen van de verschillende flirttypes?
- Wat zijn goede manieren om opzoek te gaan naar een 'ja'?
 - Hoe ga je opzoek naar een 'ja' om iemand op date te vragen (online én offline)?
 - Hoe ga je opzoek naar een 'ja' om iemand te kussen?
 - Hoe toon je interesse in een ander (online én offline)?
- Verschilt het flirten online en offline? Waarom?

BRON: WERKGROEP GOEDE MINNAARS - CGSO TREFPUNT

Materiaal

- zie [bijlage 6](#) voor het werkblad 'Liefste (s)expert'
- kladpapier en pennen ter voorbereiding

Doelstellingen

De leerlingen:

- kunnen zich weerbaar en assertief opstellen;
- denken na over grenzen van zichzelf/de ander;
- zien in dat meerdere reacties mogelijk zijn.

Werkwijze

Verdeel de klasgroep in groepen van 3-4 personen. Elk groepje krijgt 1 à 2 kaartjes waarop een situatie beschreven staat. Het groepje moet advies geven alsof zij de (s)expert zijn.

Meerdere antwoorden zijn mogelijk, maar geef hen mee dat je best een antwoord geeft waar alle betrokkenen zich zo goed mogelijk bij voelen.

Laat elk groepje een extra situatie bedenken waar de klas dan advies op moet geven.

Nabespreking

Kringgesprek met de klas waar ieder groepje de besproken situaties naar voren brengt. Richtvragen:

- Is dit een moeilijke situatie? Waarom?
- Is het mogelijk de gevoelens van alle betrokkenen in te schatten? Hou je daar rekening mee? Waarom wel of waarom niet?
- Vinden anderen dit een goed antwoord?
- Hoe denk je dat de situatie zal lopen als ze jullie advies volgen?

Tip: je kan de extra situaties van de leerlingen achteraf met andere groepen hergebruiken als je deze goed vindt.

BRONNEN: VOORLICHTEN DAT HET EEN LUST IS (METHODIEK)
WERKGROEP GOEDE MINNAARS - CGSO TREFPUNT (INHOUD)

Materiaal

[zie bijlage 7](#) voor het werkblad 'Mijn lief zegt'

Doelstellingen

De leerlingen:

- kunnen gepast 'nee' zeggen op situaties binnen een relatie;
- weten dat ze 'nee' mogen zeggen binnen een relatie wanneer ze iets niet fijn vinden;
- weten dat ze de 'nee' van een ander moeten respecteren.

Werkwijze

Ga met je leerlingen in een kring zitten. Geef de leerlingen om beurten een uitspraak van het werkblad. De leerling die het kaartje nam noemt de naam van een andere leerling. Dat wordt de persoon die moet reageren op de situatie. Het kaartje wordt voorgelezen dan ook luidop, en er wordt gereageerd op het kaartje.

Na de reactie volgt de nabespreking.

Nabespreking

Bespreek met de hele groep:

- Wie zou ook zo reageren?
- Wie zou er anders reageren?
- Hoe kan je anders reageren?
- Kan je iemand dwingen iets te aanvaarden?

BRON: WERKGROEP GOEDE MINNAARS - CGSO TREFPUNT

Doelstellingen

2.4 Hoe zeg ik het?

Materiaal

[zie bijlage 8](#) voor het werkblad 'Hoe zeg ik het?' (eventueel)

De leerlingen:

- weten hoe ze gepast assertief kunnen communiceren wanneer iemand over hun grenzen gaat;
- weten hoe ze in het aangeven van hun eigen grenzen rekening kunnen houden met anderen.

Werkwijze

Laat de leerlingen brainstormen over situaties waarin ze het gevoel hadden dat iemand over hun grenzen ging: de ander wou niet luisteren, gaf je een slecht gevoel, dwong je om iets te doen ...

Noteer de situatie: wat gebeurde er en hoe werd er gereageerd?

Als er geen voorbeelden uit de groep komen, kan je gebruik maken van het werkblad "Hoe zeg ik het?".

Speel met een leerling een situatie na die aan bod is gekomen. Laat de groep brainstormen over hoe je op de situatie anders zou kunnen reageren. Formuleer enkele tips.

Laat de leerlingen de situatie daarna opnieuw spelen en laat ze de tips toepassen.

Nabespreking

Evalueer met de hele klasgroep:

- Welke tips werken het beste? Waarom?
- Wat werkte helemaal niet? Waarom?
- Zou je dit in realiteit durven doen? Waarom wel/niet?

BRON: WERKGROEP GOEDE MINNAARS - CGSO TREFPUNT

3 Hulp vragen

Materiaal

- [zie bijlage 9](#) voor het werkblad 'Zoek de juiste organisatie'
- [zie bijlage 10](#) voor de oplossingen 'Zoek de juiste organisatie (nadien)'
- voor deze oefening moet je gebruik maken van het internet

Doelstellingen

De leerlingen:

- kennen belangrijke organisaties waarbij ze terecht kunnen voor informatie en/of hulp.

Werkwijze

Deel de klasgroep in kleinere groepjes en geef iedere groep een werkblad. Laat de groepjes dan zoeken naar de organisatie die beschreven staat op het papier. Je kan ze hiervoor best gebruik laten maken van het internet.

Geef hen nadien het oplossingsblad mee als verbetering. Zo hebben de leerlingen op papier bij wie ze terecht kunnen.

Tip: is deze oefening te moeilijk? Geef de leerlingen een overzichtsblad met alle logo's van organisaties waaruit ze kunnen kiezen. Zo hebben ze wat meer richting bij hun opzoek-oefeningen.

BRON: SENSOA

4 Online

4.1 Zelftest

Materiaal
zie bijlage 11 voor het werkblad 'Zelftest'

Doelstellingen

De leerlingen:

- zien in welk risicogedrag ze stellen op het internet.

Werkwijze

Deel het werkblad zelftest uit en laat de leerlingen de test individueel invullen. De bedoeling is dat ze een kruisje zetten bij de vakjes die op hen van toepassing zijn.

Overloop daarna klassikaal de verschillende items en schrijf voor elk item de score op het bord. Één betekent dat dit item niet erg risicovol is, vier betekent dat er een groter risico aan het item verbonden is.

Laat de leerlingen zelf hun eindscore berekenen. Lees daarna het advies per eindscore voor.

Nabespreking

Besprek met je klas:

- Ben je akkoord met je eindscore en het gegeven advies?
- Wat zou je zelf als advies toevoegen?
- Overloop de risicovolle items en bespreek met de leerlingen waarom dit risicovol kan zijn en wat zij hiervan vinden.

Scores en advies

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	4	3	2	2	4	2	1	2	3

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	4	1	3	4	1	2	2	3	2

Eindscore 0-12: Jij bent de King of Queen van het web! Je let goed op je privacy met respect voor jezelf en anderen. Proficiat!

Eindscore 12-25: Jij weet best wat gevaarlijk is en wat niet kan, maar af en toe denk je daar liever niet aan. Geef jezelf toch maar niet helemaal bloot online. En denk eraan: aan de andere kant van de computer zit altijd een echte persoon.

Eindscore 25+: Jij bent je niet voldoende bewust van de risico's van het internet. Denk eraan: doe nooit iets op internet wat je in het echte leven ook niet zou doen. Je hebt het misschien nog niet gemerkt, maar iets dat je op internet doet of zegt, kan later vervelende gevolgen hebben.

4.2 Stellingenspel

Materiaal

zie [bijlage 12](#) voor het werkblad 'Stellingenspel'

Doelstellingen

De leerlingen:

- kunnen hun eigen mening over het gebruik van nieuwe media uiten en in vraag stellen;
- kunnen hun eigen waarden i.v.m. internetgebruik benoemen;
- zijn zich bewust van de mogelijkheden en effecten van nieuwe media op relationeel en seksueel gebied.

Werkwijze

Leg de leerlingen enkele stellingen voor en laat hen hierover discussiëren. Deze discussie kan op verschillende manieren georganiseerd worden:

- **Ruimtelijk peilen:** Verdeel de klas in drie plaatsen: akkoord – neutraal – niet akkoord. Lees een stelling voor en laat de leerlingen per antwoordmogelijkheid een plaats in de klas innemen.
- **Groepsdiscussie:** knip de stellingen uit en steek ze in een enveloppe. Verdeel de klas in twee groepen. Laat telkens één leerling een stelling trekken en voorlezen. Vraag vervolgens aan één deel van de groep om argumenten op te sommen om de stelling te verdedigen, en aan het tweede deel van de groep om tegenargumenten aan te halen.
- **Werkblad:** verdeel de klas in groepen. Laat de groepjes voor de drie stellingen zowel argumenten pro als contra opnoemen. Bespreek de resultaten nadien klassikaal.

Vul eventueel aan met achtergrondinformatie (www.clicksafe.be).

BRON: CONNECTED

5 Bijlages

Werkblad 'Lichaamscaroussel'

1

Geef elkaar een stevige hand

2

Geef elkaar een zoen op de wang

3

Geef elkaar een schoudermassage

4

Geef elkaar een knipoog

5

Masseer de hand van de ander

6

Streel elkaars gezicht

7

Geef elkaar een zoen op het oor

8

Doe even neuze-neuze

9

Leg je partners haar even goed

10

Ga op elkaars schoot zitten

11

Geef elkaar een knuffel van
10 seconden

12

Geef elkaar een zoen in de nek

Werkblad 'Lastig?'

Vind je deze situatie lastig?

Je wil je lief een kus op de mond geven, maar plots duwt hij/zij je mond open en steekt zijn/haar tong in je mond.

Een van je vriend(innen) is aanhankelijk en komt steeds dicht bij jou staan, raakt je veel aan en leunt ook steeds tegen je aan.

Je raakt op een fuif aan de praat met een knappe jongen/meisje. Jullie beginnen flirterig te dansen. Plots doet hij/zij een hand onder jouw T-shirt.

Je leerkracht komt je tijdens een taak helpen, waardoor jullie schouders tegen elkaar leunen.

Je mama vraagt een kus voor je naar school vertrekt.

Je bent met je lief naar een film aan het kijken en plots begint je lief jouw broek los te knopen.

Je kleine broer/zus zit bij jou op school en komt je tijdens de speeltijd altijd een knuffel geven als jij bij je vrienden staat.

Een vriend van je mama/papa bezoekt jullie gezin en doet zijn/haar arm om je heen.

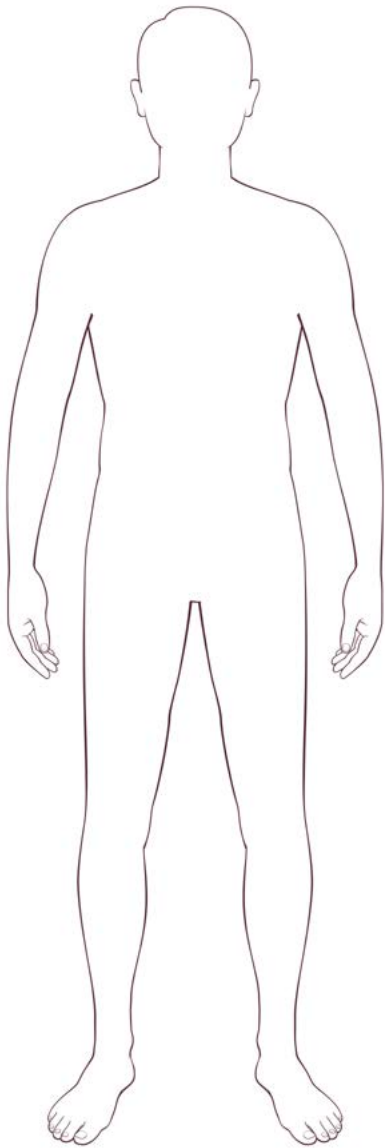
Je leerkracht geeft je een schouderklopje bij het teruggeven van een goede toets.

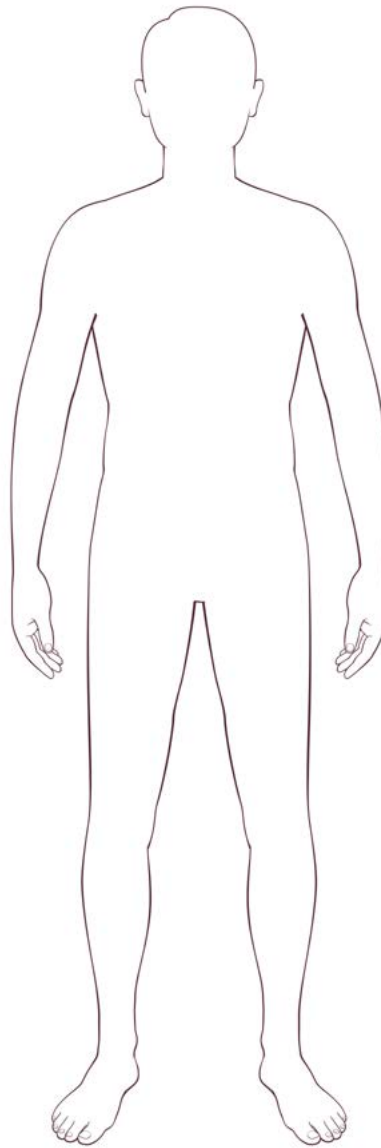
Je oma wil je graag drie zoenen geven wanneer ze je ziet met Nieuwjaar.

Werkblad 'menselijke figuur (man)'

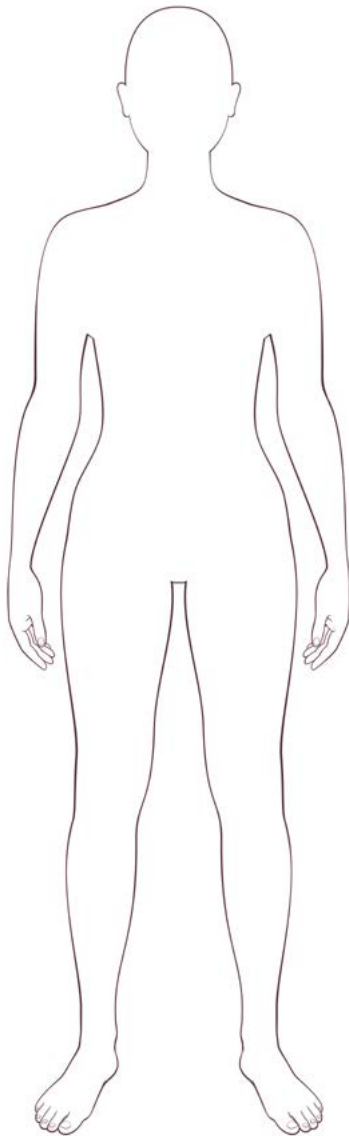
voorkant

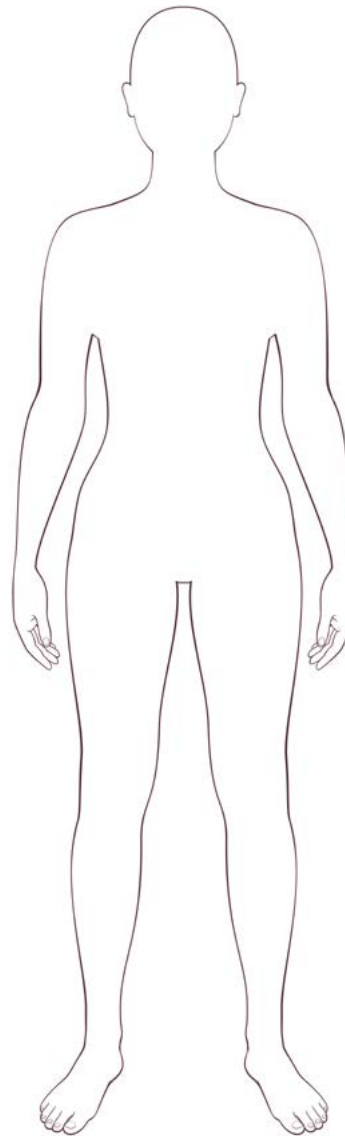
achterkant

- Waar mogen mijn **ouders** mij aanraken?
- Waar mogen mijn **zussen of broers** mij aanraken?
- Waar mogen mijn **vrienden** mij aanraken?
- Waar mag mijn **lief** mij aanraken?
- Waar mag **iemand die me niet zo goed kent** me aanraken (bv. de buren, vrienden van je ouders)?

Werkblad 'menselijke figuur (vrouw)'

voorkant

achterkant

- Waar mogen mijn **ouders** mij aanraken?
- Waar mogen mijn **zussen of broers** mij aanraken?
- Waar mogen mijn **vrienden** mij aanraken?
- Waar mag mijn **lief** mij aanraken?
- Waar mag **iemand die me niet zo goed kent** me aanraken (bv. de buren, vrienden van je ouders)?

Werkblad 'Overzicht criteria'

Criterium	Oké	Niet oké	Opgelet!
Toestemming	Beide personen hebben 'ja' gezegd, vinden het leuk, lachen en zijn ontspannen.	De personen hebben niet allebei 'ja' gezegd, vinden het niet allebei leuk of zijn niet ontspannen.	Soms tonen mensen niet wat ze voelen.
Vrijwilligheid	Er is geen dreigende houding, druk, of chantage.	Er is een dreigende houding, druk of chantage.	Je kan niet altijd zien of er chantage of druk is.
Gelijkwaardigheid	Er is geen groot verschil in leeftijd, macht, intelligentie.	Er is wel een groot verschil in leeftijd, macht of intelligentie.	Je kan niet altijd zien of er gelijkwaardigheid is, denk maar aan dwang, chantage ...
Gepast voor de leeftijd of ontwikkeling	Het is gedrag dat veel kinderen van deze leeftijd stellen.	Het is gedrag dat niet veel kinderen van deze leeftijd stellen.	Kinderen zijn niet even snel met alles in hun ontwikkeling.
Gepast voor de context	Het gedrag vindt plaats in een veilige ruimte, waar er niemand kan storen of gestoord wordt door het gedrag. Het gedrag vindt ook plaats op een gepast moment.	Het gedrag vindt niet plaats in een veilige ruimte, waarbij er anderen kunnen storen of gestoord worden door het gedrag. Ook het moment is niet gepast.	Soms is het niet duidelijk of je anderen stoort met je gedrag.
Zelfrespect	Het gedrag heeft geen nadelige gevolgen voor de persoon zelf: geen schade, pijn, of psychisch lijden.	Het gedrag kan nadelige gevolgen hebben voor de persoon zelf: schade, pijn of psychisch lijden.	Sommige personen vinden bepaalde schade niet zo erg of zien zelf niet in dat er schade kan zijn.

Werkblad 'Flirttest'

Vul de Flirttest in en ontdek welk flirttype jij bent. Kies per vraag het antwoord dat het meest op jou van toepassing is.

Je gaat naar een feestje. Wat doe je aan?

- Ik draag een sexy outfit en verzorg mijn haar.
- Kledij is voor mij niet zo belangrijk.
- Het geeft niet wat ik aandoe, zolang ik maar opval.
- Ik wil er verzorgd uitzien.
- Het boeit me niet, zolang ik er maar stoer uitzie.

Het is Valentijnsdag. Je wil je lief verrassen. Wat doe je?

- Ik koop een klein cadeautje.
- Ik doe niets, ik wacht op een berichtje van mijn lief.
- Ik stuur anoniem een postkaartje.
- Ik deel een foto van ons op sociale media met een leuk tekstje bij.
- Ik nodig mijn lief uit voor een avondje knuffelen in de zetel.

Welk vervoermiddel spreekt je het meest aan?

- Een cabrio sportwagen.
- Een limousine.
- Een brommer.
- Een 4x4 jeep.
- Een fiets.

Je gaat met je lief naar de kermis. Wat doe je?

- Samen eendjes vissen.
- De botsauto's.
- De meest spectaculaire attractie.
- Ik trakteer op smoutebollen.
- De rups.

Je ziet de persoon van je dromen terwijl je met je vrienden weg bent. Wat doe je?

- Ik kijk heel diep in zijn of haar ogen.
- Ik loop voorbij en loopt "per ongeluk" tegen hem/haar aan.
- Ik ga recht op hem/haar af en knoop een gesprek aan.
- Ik vraag of hij/zij met mij iets wil gaan drinken.
- Ik ga dichtbij staan en vertel een straf verhaal aan mijn vrienden.

Je gaat voor de eerste keer op date. Wat gaan jullie doen?

- We gaan naar de film.
- We gaan naar een feestje.
- We gaan iets drinken.
- We gaan romantisch uit eten.
- We gaan naar een pretpark.

X valt op jou, maar jij niet op X. X vraagt je op date. Wat doe je?

- Je gaat één keer met X weg, maar neemt een goede vriend(in) mee.
- Je legt uitvoerig uit waarom je X niet ziet zitten.
- Je wijst X af.
- Je zegt dat je wel graag zou willen maar dat je niet vrij bent.
- Je kust iemand anders waar X bij staat.

Je wil het uitmaken met je lief. Hoe doe je dat?

- Je laat niets meer van je horen.
- Je praat het samen uit en wil vrienden blijven.
- Je praat met je lief en geeft heel veel redenen waarom jullie niet samen passen.
- Je maakt je lief jaloers door iemand anders te knuffelen zodat je het niet moet uitmaken.
- Je durft het niet te zeggen tegen je lief dus stuurt een berichtje.

Wat geeft je een kick?

- Energiedrankjes.
- Hard met een brommer rijden.
- Winnen in een hevige discussie.
- Op vakantie onder een waterval staan.
- Een geheim feest organiseren voor je vriend(in).

Welke openingszin zou jij gebruiken?

- "Hey babe!"
- "Wat zie jij er goed uit!"
- Je gebruikt een flauw mopje als openingszin.
- Je zoekt een excuus om de ander aan te raken: "Er zit iets in je haar".
- "Ken ik jou niet ergens van?"

Antwoordkaart 'Flirttest'

Resultaten: Welk flirttype ben jij?

Bekijk je antwoorden. Hoe vaak stonden deze symbolen bij de door jouw aangeduide antwoorden?

 keer
 keer
 keer
 keer
 keer

Stoer

Je probeert de aandacht van de ander te trekken door indruk te maken, door successen te vertellen, door interessant uit de hoek te komen.

Zorgend

Je ben attent, charmant en galant. Je probeert de ander zoveel mogelijk op zijn/haar gemak te stellen en zo zijn/haar hart te veroveren.

Verbaal

Taal is je sterkste troef. Je imponeert de ander door slim verbaal uit de hoek te komen, humor te gebruiken en rake opmerkingen te geven.

Fysiek

Je gebruikt je lichaam om de aandacht te trekken van de andere. Hierbij gebruik je zelf niet alleen aanrakingen, maar je wil ook aanrakingen bij de ander uitlokken.

Subtiel

Je zegt niet veel, maar probeert de aandacht naar je toe te trekken door je houding en looks. Je speelt in op het mysterieuze, en stelt de ander voor een raadsel.

Werkblad 'Liefste (s)expert'

Liefste (s)expert,

Mijn lief wil steeds maar tongzoenen, hoe moet ik haar duidelijk maken dat ik dit niet wil?

Liefste (s)expert,

Er is een jongen die ik enorm tof vind. Hij heeft mij al gestuurd dat hij ik hem al ben opgevallen maar als we iets gaan doen met gemeenschappelijke vrienden dan komt hij nooit echt met mij praten ofzo. Ik denk dat hij te verlegen is. Mijn vraag: moet ik hem gewoon laten doen en wachten, of moet ik de eerste stap zetten?

Liefste (s)expert,

Een knappe jongen, echt zo een met een sixpack, stuurde mij een vriendschapsverzoek. Ik weet niet goed of ik dat moet accepteren. Ik ken hem niet. Hoe beslis ik dat?

Liefste (s)expert,

Ik zie een meisje van mijn scouts echt kei hard zitten. Ik denk dat zij ook into mij is maar ik weet het ook niet helemaal zeker. Wat moet ik doen? Hoe weet ik of zij ook into mij is?

Liefste (s)expert,

Deze zomer ben ik met Sarah haar familie mee op vakantie geweest, wij zijn al jaren beste vriendinnen maar nu denk ik dat ik iets meer voor haar voel. Ik ben bang dat als ik het haar zeg, ik de vriendschap misschien verpest. Maar ik zit nu wel al even met het gevoel en het gaat niet weg. Wat moet ik nu doen?

Liefste (s)expert,

Ik ben al een paar maanden samen met een jongen. Hij komt aan mijn borsten en wil graag dat ik zijn piemel streel. Ik heb daar echt totaal geen zin in maar ik wil hem ook niet teleurstellen want ik zie hem wel echt graag. Moet ik het toch maar doen?

Liefste (s)expert,

Vorige week liet een maat van mij me tijdens de middagpauze pornofilmpjes zien op zijn gsm. Hij vroeg me of ik dit ook geil vond. Ik wist echt totaal niet wat ik moest zeggen. Hij bedoelt dat niet slecht en ik wil geen seut lijken maar ik vond dat ook niet echt leuk om daar zo samen naar te kijken.

Liefste (s)expert,

Een meisje van bij mij op school laat steeds duidelijker merken dat ze into mij is. Ze lacht altijd naar mij op de speelplaats en comment altijd op mijn posts. Ik wil echt niks met haar, en doe alsof ik niet merk dat ze kijkt enzo. Gisteren stuurde ze mij al voor de tweede keer een privébericht en ik weet niet goed hoe ik haar moet laten merken dat ik niet hetzelfde voel voor haar. Hoe wijs ik haar best af?

Liefste (s)expert,

Soms ga ik na het sporten 's avonds om 10u alleen naar huis, te voet. Laatst hoorde ik iemand achter mij, ik keek en dat was een man. Die bleef mij echt superlang volgen en het was al donker buiten. Ik ben dan supersnel beginnen lopen tot thuis. Wat moet ik doen als dat nog eens gebeurt?

Liefste (s)expert,

Ik chat soms met een vriendin van mijn oudere zus en nu vroeg die ineens aan mij om een foto te sturen waar ik opsta in mijn boxersshort. Waarom vraagt ze dat en moet ik dat doen of niet?

Liefste (s)expert,

Het gebeurt soms dat jongens of mannen mij nafluiten of opmerkingen maken zoals "Hé lekker ding!". Meestal vind ik dit echt niet leuk. Hoe reageer ik daar best op?

Liefste (s)expert,

Onlangs op een feestje kwam er een meisje kei hard tegen mij dansen. Ik vond dat echt ambetant. Wat moet ik doen als zoiets nog eens gebeurt?

Liefste (s)expert,

Ik ben nu al 5 maanden samen met mijn lief. In het begin was ik echt verliefd maar de laatste maand ofzo is dat gevoel weg. Ik wil het eigenlijk uitmaken maar ik wil haar niet kwetsen en denk dat ze dat echt erg gaat vinden. Hoe maak ik het het best uit?

Liefste (s)expert,

Ik ben al even samen met mijn lief en ik zie haar echt zot graag. Zij heeft voor mij al eens een relatie gehad en heeft toen al seks gehad. Ik nog niet. Ik wil daar ook liever nog even mee wachten tot we nog wat langer samen zijn. Zij begint echt aan te dringen. Ik heb al gezegd dat ik nog efkes wil wachten maar ze zegt dat ze echt nu al seks wil en dat ik het ook leuk ga vinden. Ik zie dat nog ni zitten maar ik wil haar ook ni kwijt. Wat moet ik doen?

Liefste (s)expert,

Laatst zat ik met vriendinnen in het park een broodje te eten en te babbelen en daar kwam ineens een man bij ons zitten. Dat was super awkward, die was echt 40 ofzo. Wij zijn dan maar weggegaan. Nu zien we er tegenop om nog naar het park te gaan. Die creep gaat daar weer zijn. Wat moeten we doen?

Liefste (s)expert,

Er is op school een foto rondgestuurd van een meisje van een hoger jaar en iemand heeft die foto ook naar mij gestuurd. Ik heb die naar mijn maten gestuurd maar nu voel ik mij wel wat schuldig want nu is dat meisje blijkbaar echt depressief. Wat moet ik nu doen?

Werkblad 'Mijn lief zegt'

1

Mijn lief zegt ...

"Ik zie je nog altijd graag, maar ik heb ook gevoelens voor je vriend(in). Kunnen we nog samen blijven?"

2

Mijn lief zegt ...

"Zullen we samen eens naar porno kijken?"

3

Mijn lief zegt ...

"Wil je mij een naaktfoto sturen?"

4

Mijn lief zegt ...

"We zijn nu al zeven maanden samen, ik wil seks met je."

5

Mijn lief zegt ...

"Toon mij je borsten eens via Snapchat?"

6

Mijn lief zegt ...

"Geef mij jouw gsm eens? Ik wil jouw berichten lezen."

7

Mijn lief zegt ...

"Ik wil liever niet dat je mijn vrienden ontmoet."

8

Mijn lief zegt ...

"Ik wil liever niet dat je nog weggaat met die vriend(in) van je."

9

Mijn lief zegt ...

"Ik zou graag willen dat je wat minder eet en op dieet gaat."

10

Mijn lief zegt ...

"Ik wil seks hebben zonder condoom."

11

Mijn lief zegt ...

"Ik zou graag hebben dat je niets over ons op sociale media post."

12

Mijn lief zegt ...

"Ik wil alles weten over je vorige relaties."

Werkblad 'Hoe zeg ik het?'

1

Je staat onder de douche en je moeder komt binnen. Je vraagt haar buiten te gaan omdat je liever alleen in de badkamer bent. Je moeder zegt: "De badkamer is van iedereen! Jij mag ook binnenkomen als ik in de douche sta. Doe niet zo flauw!".

2

Je bent enkele weken samen met je nieuw lief. Na wat over-en-weer gestuurd vraagt je lief je om "een foto met een beetje bloot" te sturen. Je zegt dat je het toch niet zo zeker weet. Je lief antwoordt: "Zeg, flauwerik. Ik dacht dat jij wel een beetje meer lef had. Doe dat nu gewoon."

3

Het is 1 januari. Je gaat met je ouders naar het familiefeest waar je je grootouders, nonkels, tantes, neven en nichten terugziet. Voor jullie naar binnen gaan, zeggen je ouders: "Het eerste wat we gaan doen als we binnenkomen is iedereen drie nieuwjaarszoenen geven.", waarop je zegt dat je daar niet veel zin in hebt. Je ouders zeggen dat dit traditie is, en een vorm van beleefdheid. Je moet dit gewoon doen van hen.

4

Je zit in een WhatsApp groep met enkele vrienden van op school. Jullie sturen regelmatig grappige berichtjes en posts naar elkaar. Eén van je vrienden stuurt een link naar jullie door waaruit je kan afleiden dat het porno is. Iedereen reageert op het bericht, maar jij hebt het niet open gedaan. Je hebt er geen interesse naar. Je vrienden noemen je 'flauw', 'zwak' en 'een klein kind'.

5

Je gaat met de klas zwemmen. Jullie zitten met meerdere leerlingen van hetzelfde geslacht in een grote kleedkamer. Tijdens het omkleden zitten er een paar leerlingen "grappig" te doen en proberen ze je handdoek naar beneden te trekken. Je vraagt hen om te stoppen maar ze lachen het weg.

'Zoek de juiste organisatie'

1

Op de website kan je terecht als je tussen de 13 en 19 jaar bent. De website wil een veilige plek bieden voor iedereen die homo, lesbisch, bi, transgender, panseksueel is of hierover twijfelt.

2

..... is een organisatie die luistert naar alle kinderen en jongeren met een vraag, een verhaal of een probleem. Je kan anoniem contact opnemen en de werking is volledig gratis. Je kan de organisatie bereiken via telefoon, e-mail of via de chats/fora op hun website.

3

Bij kunnen jongeren tussen 10 en 20 jaar voor gratis en anonieme therapeutische begeleiding. Je kan bellen of langsgaan op hun locaties in Antwerpen, Brasschaat, Brugge, Gent, Ieper, Kempen-Turnhout, Kortrijk, Lier, Mechelen, Oostende, Roeselare, Ronse, Schoten en Goes (Nederland).

4

In een kunnen jongeren tot 25 jaar binnenlopen. Niet alleen kan je er terecht voor hulp, maar je kan er ook leuke activiteiten doen. Deze organisaties werden opgericht in 2016 met de opbrengst van Rode Neuzen Dag. Er is één te vinden in elke Vlaamse provincie.

5

Deze organisatie maakt deel uit van het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW). Waar het CAW zich inzet voor volwassenen, kunnen in het jongeren met vragen en problemen terecht. Deze organisatie zoekt samen met jou naar een oplossing.

6

Bij kan je specifiek terecht voor vragen over seksueel misbruik of fysiek geweld als minderjarige. Je kan er anoniem chatten met een gespecialiseerde medewerker.

7

Wanneer je een vraag hebt voor een CLB-begeleider, maar niet meteen met iemand durft te gaan praten, kan je ook op terecht. Tijdens dit gesprek kan je jouw verhaal vertellen, een vraag stellen, en wordt er bekeken wat een oplossing kan zijn.

8

..... is een telefoonnummer waar je naar kan bellen als je vragen hebt over geweld. Je kan hier terecht als je zelf vragen hebt over je gedrag, maar ook wanneer je getuige bent van geweld of geweld hebt meegemaakt.

9

Wil je meer weten over jouw rechten als jongere? Op de website van kan je meer informatie vinden over jouw rechten als kind of jongere! Thema's zoals scheiding, gerecht, jeugdhulp, vrije tijd of onderwijs komen allemaal aan bod.

10

Wanneer je vragen hebt over zelfmoord, of wanneer je je zorgen maakt over iemand in je omgeving, kan je terecht bij Je kan hen telefonisch, via chat of mail bereiken.

11

Heb je een vraag? Weet je niet goed waar je een juist antwoord kan vinden geschikt voor jouw leeftijd? is een website met informatie geschikt speciaal voor jou. Op deze website is geen topic te gek of taboe te groot. Jongeren kunnen hier informatie vinden over allerlei thema's: klimaat, examenstress, seks, pesten, je lichaam, drugs, ...

12

Wanneer je meer informatie wil over seksualiteit, kan je terecht op de website Zoals de naam van de website doet vermoeden kan je hier ALLE thema's vinden die met seksualiteit te maken hebben: soa's en hiv, anticonceptie, liefde en relaties, lichaam, holebi ...

13

..... is een holebi-organisatie die zich specifiek richt op jongeren met een migratieachtergrond. Je kan informatie opzoeken op hun website, maar je kan hen ook telefonisch contacteren.

14

Vroeger noemde deze organisatie de Holebifoon. Maar omdat ze een hulp en een antwoord bij alle vragen rond seksuele voorkeur willen bieden, veranderden ze hun naam in Heb je een vraag? Wil je je verhaal vertellen? Zij luisteren.

15

Bij kan je specifiek terecht voor vragen over seksueel misbruik of fysiek geweld als minderjarige. Je kan er anoniem chatten met een gespecialiseerde medewerker.

16

Heb je vragen over zwangerschapskeuze? Wil je informatie over tienerzwangerschap? Of wil je als jongere een luisterend oor tijdens je zwangerschap? Dan kan je terecht bij

17

..... is een jeugdvereniging voor holebi's en transgenders. De organisatie is er voor en door Vlaamse en Brusselse jongeren en heeft als doel dat elke holebi- en transjongere zich goed en veilig voelt.

BIJLAGE 10:

Oplossingen'Zoek de juiste organisatie'

Awel luistert naar alle kinderen en jongeren met een verhaal, een vraag en/of een probleem.

Website: www.awel.be

Telefoon: 102

(gratis en anoniem, bereikbaar van 16 uur tot 22 uur, behalve op zon- en feestdagen)

E-mail: brievenbus@awel.be

Chat: www.awel.be

(elke dag beschikbaar van 18 uur tot 22 uur, behalve op zon- en feestdagen)

TEJO biedt therapeutische begeleiding aan voor jongeren van 10 tot 20 jaar, met of zonder afspraak, anoniem en gratis!

Je kan bij TEJO terecht in Antwerpen, Brasschaat, Brugge, Gent, Ieper, Kempen-Turnhout, Kortrijk, Lier, Mechelen, Oostende, Roeselare, Ronse, Schoten en Goes (Nederland).

Website: www.tejo.be

Mail: info.vlaanderen@tejo.be

Voor jongeren met een vraag of probleem. Samen zoeken ze naar een oplossing, naar de mogelijkheden die bij jou en in je omgeving te vinden zijn.

Website: www.jac.be

Chat: www.jac.be/chat

Bel of kom langs: neem een kijkje op de website voor een JAC in jouw buurt.

In een OverKop-huis kan je als jongere, tot 25 jaar, gewoon binnen en buiten lopen en allerlei leuke activiteiten doen. Het is een veilige plek waar je ook een luisterend oor vindt en beroep kan doen op professionele therapeutische hulp, zonder een label opgeplakt te krijgen. Er is een OverKop-huis in Oostende, Gent, Mechelen, Tienen en Genk

Website: www.overkop.be

Ben je minderjarig en heb je vragen over seksueel misbruik? Word je seksueel lastig gevalen? Word je vaak uitgescholden? Is er iemand die je fysiek pijn doet? Ken je iemand met zo'n probleem?

Je kan hierover anoniem chatten met één van de gespecialiseerde medewerkers.

Website: www.nupraatikerover.be

Op de chat praat je met een medewerker van het CLB. Je kan je verhaal vertellen, een vraag stellen of samen met je chatbegeleider bekijken wat je zou willen bereiken en hoe je dat kan aanpakken.

Website: www.clbchat.be

Fara is een luister- en informatieorganisatie over zwangerschapskeuzes. Je kan er terecht met vragen over ongeplande zwangerschappen, tienerzwangerschappen, jong ouderschap en prenatale diagnose.

Website: www.fara.be

Merhaba is een holebiwerking voor mensen met een migratie-achtergrond. Je kan op hun website terecht met vragen, voor een gesprek, voor hulp of informatie. Je kan hen ook telefonisch bereiken via de Merhabaphone.

Website: www.merhaba.be

Telefoon: 0487 55 69 38

1712 is er voor iedereen die geweld meemaakt of getuige is van geweld. Of misschien vraag jij je af of jouw gedrag wel OK is? 1712 is het nummer dat je belt bij alle vragen over geweld.

Website: kids.1712.be

Telefoon: 1712 (gratis en anoniem, bereikbaar van maandag tot vrijdag tussen 9 en 17u)

Heb je hulp nodig of maak je je zorgen over iemand? Praten kan helpen. Bij de zelfmoordlijn staat er iemand voor je klaar. Elk gesprek is gratis en anoniem.

Website: www.zelfmoord1813.be

Telefoon: 1813 (gratis en anoniem, altijd beschikbaar)

Chat: www.zelfmoord1813.be
(elke avond tussen 18u30 en 22u)

E-mail: email.zelfmoord1813.be

Wel Jong Niet Hetero is een holebi-jeugdvereniging, voor en door Vlaamse en Brusselse holebi's en transgenders. Heb je vragen of zoek je informatie over holebi's? Hier kan je altijd terecht!

Website:
www.weljongniethetero.be

Bij deze organisatie kan je terecht met al je vragen over kinderrechten. Je blijft anoniem. Je kan bellen, mailen en chatten

Website: www.tzitemzo.be/jongeren

Op Min19 kan je enkel terecht als je tussen de 13 en 19 jaar bent. Het is een plek waar iedereen die transgender, lesbisch, bi, homo, panseksueel is (of iedereen die twijfelt) terecht kan om nieuwe vrienden te maken.

Website: www.min19.be

WatWat is een website voor jongeren waar je terecht kan met allerlei vragen. Geen topic is te gek en geen taboe is te groot.

Website: www.watwat.be

De naam zegt het zelf: alles wat je ooit te weten wilde komen over seks staat verzameld op deze website (wat seks juist inhoudt, soa's, anticonceptie, liefde & relaties, seks & internet, holebi, ...)

Website: www.allesoverseks.be

Lumi is een opvang- en infolijn voor iedereen met vragen over seksuele voorkeur en gender.

Website: www.lumi.be

Telefoon: 0800 99 533
(Gratis. Bereikbaar op maandag, woensdag en donderdag van 18.30u tot 21.15u)

Chat: www.lumi.be/chatten

Mail: vragen@holebifoon.be

Werkblad 'Zelftest'

Zet een kruisje in het vakje als de stelling op jou van toepassing is:

Ik heb al vrienden gemaakt via internet.

☐

Ik heb al eens alleen afgesproken met iemand die ik via internet heb leren kennen.

☐

Ik heb online al eens vervelende en gemene dingen gezegd tegen iemand.

☐

Als ik informatie opzoek, check ik niet altijd of de bron betrouwbaar is.

☐

Ik ben al wel eens per ongeluk terechtgekomen op sekssites.

☐

Ik heb al eens mijn adres of telefoonnummer gegeven aan iemand die ik enkel online ken.

☐

Ik heb al eens met iemand ruzie gemaakt omdat die online onvriendelijke dingen had gezegd.

☐

Ik schrijf soms online berichten terwijl ik boos ben.

☐

Ik heb een Facebook profiel en ken niet alle mensen die mijn Facebookvriend zijn.

☐

Als ik online met mensen praat, ga ik ervan uit dat ze zijn wie ze zeggen dat ze zijn.

☐

Ik heb als eens geheimen verteld aan mijn beste vrienden via sociale media.

☐

Ik heb al genante of beschamende foto's van mezelf en anderen gepost.

☐

Ik heb minstens vier accounts op sociale media.

☐

Anderen kennen mijn paswoord.

☐

Iemand heeft mij al eens bedreigd online.

☐

Ik denk nooit lang na voor ik iets verstuur en lees mijn bericht niet na.

☐

Ik lieg wel eens op het internet, bijvoorbeeld over mijn leeftijd.

☐

Ik flirt wel eens online.

☐

Ik heb al eens gevideochat met iemand die ik niet kende.

☐

Ik schaam me niet voor wat ik voel en denk, dus ik deel alles online.

☐

Werkblad 'Stellingenspel'

1

Het internet is de ideale plek om nieuwe mensen te leren kennen.

2

Echte vrienden zijn vrienden waarmee je ook offline contact hebt.

3

Online is het makkelijker om iets te zeggen dan offline.

4

Het is makkelijker om online een lief te zoeken dan offline.

5

Je kan pas iemand die je online leert kennen vertrouwen als je ze op videochat gezien hebt.

6

Als je elkaar echt vertrouwt in een relatie, dan ken je elkaars wachtwoorden.

7

Flirten online is makkelijker dan offline.

8

Als je een goede relatie hebt, kan je met een gerust hart naaktfoto's sturen.

9

Wanneer iemand je een foto doorstuurt van zichzelf, is die foto automatisch jouw eigendom.